

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců Mgr. Lenky Krupičkové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobkyně: **X. Y.**, zastoupena Mgr. Ondřejem Novákem, advokátem se sídlem Farní 19, Frýdek - Místek, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 5. 2019, č. j. 61 Az 9/2018 - 104,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna ustanoveného advokáta Mgr. Ondřeje Nováka **se určuje** částkou 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobkyně je státní příslušnice ČLR. Do ČR přicestovala letecky do Prahy dne 22. 9. 2015 na české turistické vízum. Dne 6. 10. 2015 požádala o mezinárodní ochranu v ČR. Vypověděla, že jí v Číně hrozí pronásledování a nebezpečí vážné újmy z důvodu náboženského vyznání. Od poloviny roku 2013 je křesťankou a hlásí se k církvi Da Zan Mei, jejíž příslušníci nechodí do kostela, ale setkávají se v domácnostech souvěrců. Jelikož tato církev není státem registrována, čelí její příslušníci v Číně útlaku. Pokud je policie odhalí, zatkne je za nepovolené shromažďování. Poté bývají vězněni a je na nich páčáno násilí. Tyto skutečnosti žalobkyně v průběhu správního řízení dokládala rovněž množstvím článků či jiných dokumentů. Žalobkyně je řadovou členkou církve, účastnila se zhruba třikrát do týdne tajných náboženských setkání v domácnostech souvěrců. V září 2013 při cestě na náboženské setkání byla sledována neznámým mužem, o němž se

domnívá, že byl policista. V zimě 2014 při představování víry na ulici přijelo k žalobkyni a jejím souvěrcům policejní auto. Žalobkyni zadrželi, podařilo se jí však utéct. V květnu 2015 měla převzít od souvěrkyne seznam osob se zkušenostmi s vírou jejich souvěrců. Čtyři policisté je obě zadrželi a odvezli na stanici, kde jim nebylo řečeno, proč byly zadrženy – policisté však našli uvedený seznam. Následně byly rozděleny. Žalobkyně byla podrobena osobní prohlídce, výslechům a fyzickému násilí, a to po tři dny. Poté ji bez vysvětlení propustili. Chtěla opustit ČLR, jelikož se obávala dalšího zadržení, i protože jí měl být odposloucháván telefon, čemuž se dlouhodobě nemohla vyhnout. Ostatní bratři a sestry z církve jí pomohli najít cestovní kancelář, která jí zařídila cestu do zahraničí. Destinaci si žalobkyně vybírala podle toho, kam dostane nejrychleji vízum. Nejprve zkusila Itálii, avšak její žádosti nebylo vyhověno. S vycestováním neměla problém, jelikož si cestovní pas vyřídila ještě v době před policejním zadržením (prosinec 2014). Žalobkyně je přesvědčena, že pokud se vrátí do Číny, bude zadržena.

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 7. 2. 2018, č. j. OAM-853/ZA-ZA14-P15-2015, neudělil žalobkyni mezinárodní ochranu podle §§ 12, 13, 14, 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“).

II.

[3] Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“), který je shora uvedeným rozsudkem zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Poukázal na to, že žalovaný nezpochybnil věrohodnost výpovědi žalobkyně ohledně její příslušnosti k náboženské skupině, životě v Číně a jejích konkrétních potížích. Ze shromážděných zpráv pak vyplynulo, že v zemi původu je svoboda náboženského vyznání značně omezována. Závěr žalovaného, že žalobkyni nikdo nebránil ve vyznávání její víry a nedošlo u ní k žádnému ohrožení zdraví, života, osobní svobody, či dalších základních práv, je tak zcela nepodložený. S ohledem na její tvrzení o zadržení v zimě 2014 a zejména zatčení z roku 2015, která nebyla nijak vyvrácena, lze připustit, že žalobkyně měla důvodné obavy z pronásledování z důvodu příslušnosti k náboženské skupině. Krajský soud proto považuje za nepřezkoumatelný závěr žalovaného, že žádné porušení lidských práv z důvodu náboženské příslušnosti neshledal ani v minulosti ani do budoucnosti. Za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů považuje dále závěr žalovaného o možnosti vnitřního přesídlení žalobkyně v rámci Číny. Oporu ve správním spisu nemá ani jeho závěr, že žalobkyně přicestovala do České republiky v rámci organizované skupiny z ekonomických důvodů. Jako nepřezkoumatelnou ze shodných důvodů shledal část rozhodnutí žalovaného týkající se neudělení doplňkové ochrany žalobkyni dle § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu, neboť žalovaný doslova opsal odůvodnění týkající se neudělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Konečně si žalovaný podle krajského soudu neopatřil ani dostatečné informace k námitce, že neúspěšným žadatelům o azyl po návratu do Číny hrozí nebezpečí.

III.

[4] Žalovaný (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Uvedl, že se v žádosti o mezinárodní ochranu

pokračování

neposuzuje obecná situace konkrétních menšin, ale individuální pronásledování žadatele. Má přitom za to, že závěr o neexistenci odůvodněných obav žalobkyně z pronásledování má oporu ve spisu. Žalobkyně azylový příběh uměle vygradovala za pomoci obecně známých skutečností. Popsala pouze ojedinělý incident s policií v roce 2015. Nešlo ani o pronásledování na kumulativním základě, neboť její azylový příběh vykazuje známky nevěrohodnosti, což potvrzuje také bezproblémový a organizovaný odchod z Číny (byl jí dokonce vydán pas s biometrickými údaji). Obava ze zatčení po návratu do země původu je spekulativní a domnělá, zvláště s přihlédnutím k tomu, že o ni čínské státní orgány před odchodem zjevně žádný zájem neprojevíly. Stěžovatel dále poukázal na to, že žalobkyně předložila českému zastupitelskému úřadu za účelem získání víza nepravdivé informace a dokumenty a o mezinárodní ochranu nepožádala bezprostředně po příletu, ale až s časovým odstupem v Zastávce u Brna. Mohla se navíc přesídlit v rámci země původu. Odchod tak byl veden ekonomickými důvody. Dodal, že je sice povinností správního orgánu své rozhodnutí řádně odůvodnit, nemusí však odpovídat detailně na každou námitku. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[5] Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že rozhodnutí krajského soudu je správné a řádně odůvodněné, ač nereflektuje všechny žalobní body. Rozhodnutí stěžovatele je neodůvodněné, jeho závěry nejsou podloženy obsahem spisu, a stěžovatel se v průběhu správního řízení nesnažil vyvrátit nebo potvrdit věrohodnost žalobkyně, přičemž pouze presumuje správnost vlastního úsudku.

V.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Přesahem vlastních zájmů, který ve věcech azylu vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud také nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu nebo byly řešeny rozdílně. Přijatelná může být kasační stížnost také tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo krajský soud v konkrétním případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. K tomu srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 - 59, ze

dne 22. 5. 2013, č. j. 6 Azs 11/2013 - 18, ze dne 19. 6. 2013, č. j. 7 Azs 13/2014 - 52, a ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 4.

[8] Lze tedy shrnout, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo plně v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou v judikatuře řešeny rozdílně; (3) bude třeba učinit judikaturní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] Nutno dodat, že nepřijatelnost je možno aplikovat i na kasační stížnosti podávané správním orgánem, pouze s tím rozdílem, že se nevyžaduje naplnění požadavku, že pochybení krajského soudu musí představovat zásah do hmotněprávního postavení stěžovatele (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006 - 59, ze dne 29. 11. 2016, č. j. 7 Azs 231/2016 - 55, či nedávné usnesení ze dne 8. 3. 2018, č. j. 9 Azs 435/2017 - 24, ve kterém byla posuzována obdobná situace).

[10] K nepřezkoumatelnosti správních a soudních rozhodnutí lze poukázat na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, nebo ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Ao 3/2008 - 36. Krajský soud postupoval v souladu s touto judikaturou. Jeho rozhodnutí je řádně odůvodněno, je srozumitelné, je opřeno o relevantní důvody a je z něj zcela zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

[11] K námitce nesprávného hodnocení skutkového stavu věci zdejší soud uvádí, že správní orgán je povinen posoudit, zda jednotlivé události dosahují intenzity pronásledování požadované § 2 odst. 4 zákona o azylu, respektive čl. 9 odst. 1 směrnice Rady 2004/83/ES, tzv. kvalifikační směrnice. Rovněž musí posoudit, zda souhrn těchto událostí není *pronásledováním na kumulativním základě* (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 5. 2009, č. j. 5 Azs 7/2009 - 98). Nejvyšší správní soud zdůraznil v nedávném rozsudku ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019 - 77, vydaném rovněž ve věci azylové žádosti čínského státního příslušníka křesťanského vyznání, následující: „*Posuzování odůvodněných obav z pronásledování má prospektivní povahu, takže není zcela nezbytné, aby žadatel o mezinárodní ochranu v minulosti již konkrétní akt pronásledování utrpěl*“ (bod 23). V rámci přezkumu důvodů pro udělení mezinárodní ochrany se tedy zkoumá rovněž možnost budoucího pronásledování, a to optikou standardu přiměřené pravděpodobnosti.

[12] Odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu proto může být shledán i v případě příslušníka určitého náboženského společenství, který v minulosti nebyl vystaven žádnému konkrétnímu aktu pronásledování. Krajský soud tedy stěžovateli správně uložil podrobněji posoudit nejen to, zda žalobkyně byla v minulosti vystavena pronásledování (i na kumulativním základě), ale rovněž to, zda už z důvodu členství ke skupině čínských křesťanů, konkrétně k domácí církvi Da Zhan Mei, je přiměřeně pravděpodobné, že žalobkyně bude v budoucnu v zemi

pokračování

původu vystavena pronásledování (srov. uvedený rozsudek č. j. 9 Azs 39/2019 - 77, body 19-41).

[13] Důvodné pak nemohou být argumenty stěžovatele o nevěrohodnosti žalobkyně založené na bezproblémovém a údajně organizovaném odchodu z Číny. Nebezpečí pronásledování nelze vyloučit pouze proto, že žadatel o mezinárodní ochranu bez problémů opustil zemi původu. Státní orgán, který je příslušný k vydávání cestovních dokladů, nemusí vždy za všech okolností disponovat informacemi o akcích všech státních složek plánovaných proti určitým subjektům či seznamem tzv. „nepohodlných“ osob (rozsudek ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017 - 40, bod 28). Měl-li stěžovatel informace, že odchod žalobkyně byl organizován třetími osobami z důvodu, který by udělení mezinárodní ochrany vylučoval, pak měl tyto informace promítnout do rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, jak správně konstatoval krajský soud. Stěžovatel však v souvislosti s údajnou organizovaností a podezřelou bezproblémovostí vycestování žalobkyně v rozhodnutí uvedl jen indicie a nedořečené náznaky, které nelze soudně přezkoumat (srov. rozsudek č. j. 9 Azs 39/2019 - 77, body 47-50).

[14] Nevěrohodnost žalobkyně nelze dovodit ani na základě skutečnosti, že uvedla nepravdivé údaje při podání žádosti o turistické vízum a zopakovala je po příletu na letišti v Praze. Stejně tak nelze nevěrohodnost založit ani na tom, že žalobkyni trvalo několik dnů, než požádala o mezinárodní ochranu (blíže rozsudek č. j. 9 Azs 39/2019 - 77, body 44-46).

[15] Navíc platí, že pokud stěžovatel považuje žalobkyni za nevěrohodnou, případně za nevěrohodná považuje její jednotlivá tvrzení, musí konkrétně uvést, jaká tvrzení považuje za nevěrohodná (případně v jakém rozsahu) a z jakých důvodů. Není možné, aby správní orgán využíval institut „*snížené věrohodnosti*“, a na základě něj svévolně vybíral, která tvrzení stěžovatelky považuje za pravdivá, a která nikoliv (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2019, č. j. 4 Azs 225/2019 - 42). Naznačuje-li pak stěžovatel v kasační stížnosti, že azylový příběh žalobkyně je nevěrohodný, protože incidenty z let 2013 a 2015 zmíní až v doplňkových pohovorech, jedná se o důvod nevěrohodnosti, který nebyl uveden v žalobou napadeném rozhodnutí. V něm stěžovatel hodnotil incident z roku 2015 toliko z hlediska jeho intenzity jako potencionálního projevu pronásledování ve smyslu zákona o azylu.

[16] Krajský soud rovněž správně uvedl, že pro odepření žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně nepostačuje ani odkaz na možnost vnitřního přesídlení, podložený pouze tím, že veškeré pátrání policie po žalobkyni probíhalo pouze na území provincie X. (tedy kde se nacházela), aniž by správní orgán zkoumal a zdůvodnil, v jakých jiných částech Číny by byla pravděpodobnost pronásledování menší, a zejména, z čeho dovozuje, že by tato hrozba byla v různých částech Číny různá (bod 32 rozsudku č. j. 9 Azs 39/2019 - 77).

[17] Správný je rovněž závěr krajského soudu, že stěžovatel byl povinen podepřít posouzení otázky bezpečnosti návratu neúspěšných žadatelů o azyl do ČLR relevantními informacemi, tj. podloženými objektivními a aktuálními poznatky o situaci v zemi původu vyloučit, že by v případě návratu žalobkyně do země původu mohlo dojít k jejímu ohrožení v podobě zatčení, mučení atd. Uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu č.

j. 9 Azs 39/2019 - 77 zdůrazňuje nutnost zabývat se postavením neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu z důvodu náboženství, po návratu do Číny (bod 54).

[18] Nejvyšší správní soud je vzhledem ke všemu výše uvedenému přesvědčen, že se krajský soud nedopustil hrubého pochybení při výkladu práva. Současně v této věci nevyvstala žádná právní otázka, která by doposud nebyla judikaturou jednotně řešena, ani taková otázka, kterou by bylo třeba řešit odlišně. Rozdílnou judikaturu krajských soudů sjednotil Nejvyšší správní soud rozsudkem č. j. 9 Azs 39/2019 - 77, ve kterém se komplexně vyjádřil k hodnocení situace čínských křesťanů žádajících v ČR o mezinárodní ochranu.

[19] Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[20] Zástupcem žalobkyně byl usnesením krajského soudu ze dne 2. 8. 2018 ustanoven Mgr. Ondřej Novák, advokát, jehož odměnu a hotové výdaje podle § 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. hradí stát. Nejvyšší správní soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby, kterým je sepsání vyjádření ke kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Nevyhověl přitom požadavku ustanoveného zástupce o zvýšení tarifní odměny za úkony právní služby na dvojnásobek podle § 12 odst. 1 advokátního tarifu pro užití cizího jazyka a celkovou složitost věci a přiznání úkonu ve formě další porady s klientem přesahující jednu hodinu. Zohlednil, že Mgr. Novák žalobkyni zastupoval již v řízení před krajským soudem, a byl proto s věcí důkladně seznámen. Obtíže spojené s komunikací s žalobkyní v cizím jazyce ustanovený zástupce blíže nespecifikoval (ta nadto měla pracovat v Číně jako lektorka angličtiny), poradu s ní nikterak nedoložil. Za provedený úkon právní služby náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu], která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Za úkon právní služby advokátovi náleží 3 400 Kč a dále částka odpovídající DPH ve výši 21 % (tzn. 714 Kč), celkem tedy 4 114 Kč. Tuto částku Nejvyšší správní soud vyplatí do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. prosince 2019

Mgr. David Hipšr
předseda senátu